

terne omtrent til det Halve for alle Fæsterne, medens Alle, der havde, og der vilde tage Arvefæste, skulde svare de fulde saakaldte planmæssige Afgifter. — Arvefæsteindretningen fik da saagodtsom slet ingen Fremgang paa Ddssherreds Gods. Indtil 1840, i 50 Aar, bortarvefæstedes kun 11 Gaarde. Til den Hindring, som laa i den forhøiede Arvefæsteafgift, kom, at, uagtet ideligen gjentagne Paamindelser, saae man dog igjennem Fingre med, at Fæsterne toge store Afstaaelsessummer, medens de meget tidligt gif paa Afstågt, saa, at de ddssherredste Fæstere igrunder udøvede en Salgsrettighed, hvilket naturligtvis gjorde Fæsterne saameget mindre tilbøielige til at tage Arvefæste. Ved at fremstille Sagen fuldstændigt, bør jeg endelig nævne en Rentekammerresolution og Beskjendtgjørelse af 5te Marts 1836, altsaa kort før 1840, hvori Rentekammeret lod Bønderne paa Godset tilkjendegive, at fremtidigt vilde man ikke approbere slige byrdefulde Afstaaelsescontracter, men Kammeret gjorde tillige Fæsterne opmærksom paa, „at det stod dem frit for at erholde Arvefæsteskjøder paa Stederne, naar de vilde, og derved erholde fri Haand til deres Afstaaelse, paa hvilke Bilkaar de kunde opnaae.“ Saaledes stod Sagen hen paa Ddssherreds Gods til 1840.

For Jagerspriis Gods, som blev overtaget af Kronen i 1798, er der ingen speciel Egl. Resolution, men det er stiktiende vedtaget og gennemført, at Resolutionerne for Ddssherred af 9de Mai 1792 skulde gjælde der, og Resolutionen af 6te October 1819 omfatter ogsaa Jagerspriis. Godset blev saaledes i Eet og Alt betragtet som det ddssherredste indtil 1840.

De 3 fælteste Godser bleve behandlede paa en nogen anden Maade, men dog efter den samme Grundfætning, efter 3 kongelige Resolutioner af 24de April 1805 for Vesterborgs, af 6te Februar 1807 for Hvededahl's, og af 20de December 1815 for Baalse Gods; der blev vel bestemt, at Gaardene skulde sælges Fæsterne for en vis Kjøbesum til Arvefæste, men denne Kjøbesum blev, vel at mærke, beregnet i Henhold til de planmæssige Afgifter med nogle mindre Modificationer, hvilket ikke her gjør noget til Sagen; Meningen var altsaa den,

at der ogsaa paa disse Godser skulde have Bederlag for den planmæssige Afgift, og ikke mere.

Det Baadesholmske Gods er heelt bortarvefæstet efter samme Regler, kun at der udredes endog lidt højere Arvefæste-Afgifter end paa det Ddssherredste.

Saaledes var Forholdet paa Kronens gamle Godser før 1840. I Aaret 1840 indkom en Privatmand med et Forslag til Kongen om at kjøbe Ddssherreds Gods, og sagde: naar han kunde faae det Ddssherredste Gods at kjøbe, saaledes at Resolutionen af 9. Mai 1792 fremdeles skulde gjælde, og han være bunden endog kun til den planmæssige Arvefæsteafgift efter samme Lei den nedsatte Afgift efter Resol. af 1819), saa vilde han give for Godset 550,000 Rbd.; men, hvis Retsforholdet var saaledes, at Fæste-Godset kunde sælges uden særlige Baand, vilde han for det give 1 Million Rbd. Dette bestemte Bud bragte nu paa eengang en alvorlig Undersøgelse frem om, hvorledes Forholdet nu var og burde være, og Sagen blev derefter forelagt Hs. Maj. Kongen af det Kongelige Rentekammer. Dette Collegium udtalte i sin Fremstilling, at en juridisk Ret til Arvefæste havde Bønderne ikke, der var ikke lovet dem saadant, men man var dog i saa mange Aar gaaet ud fra den Forudsætning, at Reglerne, som de engang vare approberede, burde følges det var ingensinde sat i Tvivl, at, saasnart en Fæster forlangte det, maatte der gives ham Arvefæste mod de ved Resol. af 9. Mai 1792 m. fl. fastsatte Afgifter. Collegiet meente derfor, at Godset idetmindste ikke strax burde sælges, og hentydede paa, at der burde stilles en vis Frist, inden hvilken Fæsteren endnu kunde søge Arvefæste paa de tidligere Bilkaar. Sagen, der saaledes blev forelagt Kong Christian den 8de, blev derpaa foretagen i Geheimtatsraadet, og efter omhyggelige Forhandlinger faldt da en Kongelig Resolution af 18. December 1840, at de Fæstere, som allerede besad Gaardene 1792, skulde kunne, uden videre, fordre Arvefæste paa de ældre Bilkaar. Hvad derimod angik alle de øvrige Fæstere, saa var det Kongens Billie, at der skulde finde en grundig Undersøgelse Sted af Afgiftsforholdene, og at Udstedelse af Arve